

ul. Zwycięstwa 26C

15-703 Białystok

e-mail: stowarzyszenie-jednosc@wp.pl

e-mail: krzysztof.jurgiel@interia.eu

www.stowarzyszeniejednosc.pl

tel. +48 601 951 394

Prezes Rady Ministrów

za pośrednictwem

**Kancelarii Prezesa Rady Ministrów,
Departament Wniosków, Petycji i Skarg
Al. Ujazdowskie 1/3,
00-583 Warszawa**

Petycja w sprawie dostępności dotowanych ubezpieczeń upraw jesienią 2026 roku

Działając w imieniu Stowarzyszenia Jedność oraz w interesie publicznym, na podstawie art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 2 ust. 1, ust. 2 pkt 1 i ust. 3 ustawy z 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. z 2018 r. poz. 870 ze zm.), wnoszę o pilne podjęcie przez Prezesa Rady Ministrów działań koordynacyjnych oraz o przedstawienie należycie uzasadnionego stanowiska Rady Ministrów w sprawie faktycznej i prawnej dostępności ubezpieczeń upraw z dopłatą do składki w jesiennym sezonie 2026 r.

Petycja jest wnoszona przez jedną osobę prawną, do czego wprost uprawnia art. 2 ust. 1 ustawy o petycjach. Jej przedmiot dotyczy interesu publicznego, a nie indywidualnego interesu oznaczonych producentów rolnych. Nie jest to zatem petycja składana w interesie podmiotu trzeciego w rozumieniu art. 2 ust. 2 pkt 3 tej ustawy, toteż zgody, o której mowa w art. 5 ustawy, nie wymaga.

Panie Premierze, kalendarz agrotechniczny nie podlega zawieszeniu na czas wymiany korespondencji między administracją krajową a Komisją Europejską. Rolnik musi wiedzieć przed zawarciem umowy, czy dopłata ma skuteczną podstawę prawną, kto ponosi ryzyko jej nieprzyznania oraz jaki rzeczywisty zakres ochrony nabywa. Zapewnienie o zabezpieczeniu środków budżetowych opisuje możliwość finansową państwa; nie zastępuje jednak decyzji Komisji Europejskiej ani wykładni przepisów warunkujących uruchomienie pomocy.

Żądania dotyczące działań Prezesa Rady Ministrów

1. Wnoszę o ustalenie z ministrem właściwym do spraw rolnictwa i podanie do publicznej wiadomości: daty dokonania zgłoszenia zmiany programu pomocy, rodzaju i zakresu zgłoszenia, oznaczenia sprawy nadanego przez Komisję Europejską, aktualnego etapu postępowania oraz dat ewentualnych wezwań do uzupełnienia lub przedstawienia pełnego zgłoszenia. Informacja powinna ściśle oddzielać czynności już dokonane od czynności planowanych i terminów wyłącznie przewidywanych.

2. Wnoszę o przedstawienie jednoznacznego i należyte uzasadnionego stanowiska prawnego wskazującego, czy i na jakiej podstawie można obecnie zawierać umowy ubezpieczenia z dopłatą według zasad dotychczasowych, a od jakiego zdarzenia prawnego mogą być stosowane zasady wynikające z ustawy z 11 czerwca 2026 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz.U. z 2026 r. poz. 965). Stanowisko powinno uwzględniać art. 6 tej ustawy oraz wynikający z art. 108 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej obowiązek niewprowadzania projektowanej pomocy przed zakończeniem właściwej procedury. Należy odrębnie wyjaśnić, czy pozytywna decyzja Komisji może objąć umowy zawarte przed jej ogłoszeniem i który podmiot poniesie ekonomiczne oraz prawne następstwa decyzji odmownej albo zakresowo ograniczonej.
3. Wnoszę o niezwłoczne podjęcie, w ramach kompetencji koordynacyjnych Prezesa Rady Ministrów, działań zapewniających producentom rolnym rzeczywisty dostęp do zgodnych z prawem ubezpieczeń dotowanych na jesienne zasiewy. Jeżeli na dzień udzielenia odpowiedzi żaden wariant sprzedaży z dopłatą nie będzie prawnie bezpieczny, należy powiedzieć to wprost oraz wskazać podstawę prawną, treść i termin wdrożenia rozwiązania przejściowego. Niepewności prawnej nie usuwa się przez zmianę jej nazwy na „trwający proces”.
4. Wnoszę o przedstawienie stanowiska prawnego i oceny skutków art. 6 ust. 3 ustawy z 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, w brzmieniu nadanym ustawą z 11 czerwca 2026 r., w szczególności przez wyjaśnienie sposobu obliczania pomniejszenia odszkodowania od 10% do 35% sumy ubezpieczenia przy szkodzie częściowej. Wyjaśnienie powinno zawierać co najmniej dwa przykłady liczbowe oraz stanowisko, czy rząd zamierza doprecyzować przepis lub ustanowić obowiązek przedstawiania producentowi rolnemu ekonomicznych skutków franszyzy przed zawarciem umowy.
5. Wnoszę o ocenę sytuacji prawnej producentów rolnych, którzy wskutek braku dostępnej oferty dotowanej nie mogą w terminie objąć ubezpieczeniem co najmniej 50% powierzchni upraw podlegających obowiązkowi ustawowemu, oraz o wskazanie podstawy prawnej środków służących zapobieżeniu obciążaniu ich skutkami okoliczności zależnych od administracji publicznej. Ewentualna zapowiedź odstąpienia od opłaty powinna wskazywać wyraźne umocowanie ustawowe; dobra intencja organu nie zastępuje kompetencji przyznanej ustawą.

Uzasadnienie

W artykule „Sezon dopłat do ubezpieczeń upraw zagrożony” z 16 września 2026 r. „Dziennik Ubezpieczeniowy” sformułował zarzuty dotyczące możliwego opóźnienia zgłoszenia zmiany programu pomocy, braku pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej, niepewności co do dalszego stosowania poprzedniego schematu dopłat oraz skutków nowej franszyzy redukcyjnej. Zarzuty te mają charakter prasowy i wymagają weryfikacji na podstawie dokumentów urzędowych. Ich przywołanie nie oznacza uznania ich prawdziwości; oznacza natomiast, że organ władzy publicznej powinien odpowiedzieć faktami możliwymi do sprawdzenia.

Publikacja z 23 września 2026 r. „MRiRW o sezonie dopłat: nie ma opóźnień” przytacza stanowisko resortu, według którego środki budżetowe są zabezpieczone, przygotowanie ofert trwa, a wniosek notyfikacyjny pozostaje w toku rozpoznania. Jednocześnie resort przyznał, że formalna decyzja Komisji jest niezbędna, aby rolnicy i zakłady ubezpieczeń mieli pewność, iż dopłaty nie będą podlegały zwrotowi. Te dwa twierdzenia nie są logicznie równoważne: zabezpieczenie środków odpowiada na pytanie, czy państwo posiada pieniądze; decyzja Komisji odpowiada na pytanie, czy i na jakich warunkach wolno je wypłacić.

Art. 6 ustawy nowelizującej z 11 czerwca 2026 r. uzależnia stosowanie wskazanych zmian od ogłoszenia pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej. Art. 108 ust. 3 TFUE ustanawia obowiązek niewprowadzania projektowanej pomocy do czasu zakończenia właściwej procedury. Ocena, czy wcześniejszy program może być nadal wykonywany w określonym zakresie, wymaga zbadania treści obowiązujących decyzji Komisji, zakresu zgłoszonej zmiany oraz korespondencji prowadzonej w postępowaniu notyfikacyjnym. Komunikat prasowy może zapowiadać wynik tej analizy, lecz nie może jej zastąpić.

Osobnego wyjaśnienia wymaga rzeczywista treść ochrony ubezpieczeniowej. Jeżeli pomniejszenie odszkodowania odnosi się do sumy ubezpieczenia, jego wpływ na świadczenie przy szkodzie częściowej może być zasadniczy. Rolnik powinien znać nie tylko wysokość składki, lecz także wynik działania franszyzy w typowych wariantach szkody. Tania polisa, która po ziszczeniu się ryzyka nie zapewnia adekwatnego świadczenia, zachowuje nazwę ubezpieczenia, ale może utracić jego gospodarczy sens.

Sprawa ma charakter pilny, ponieważ upływ sezonu zawierania umów może pozbawić późniejszą odpowiedź praktycznej wartości. Wnoszę zatem o rozpatrzenie petycji bez zbędnej zwłoki oraz o wskazanie w zawiadomieniu, o którym mowa w art. 13 ust. 1 ustawy o petycjach, konkretnych działań, ich podstaw prawnych i dat podjęcia. W zakresie pozostającym poza właściwością Prezesa Rady Ministrów proszę o zastosowanie art. 6 ustawy, przekazanie petycji właściwemu podmiotowi i równoczesne zawiadomienie mnie o tym. Na podstawie art. 4 ust. 3 ustawy wyrażam zgodę na ujawnienie mojego imienia i nazwiska w informacji publikowanej na podstawie art. 8 ustawy; zgoda ta nie obejmuje adresu zamieszkania, adresu do korespondencji ani innych danych kontaktowych.

Z poważaniem

Krzysztof Jurgiel
Prezes Stowarzyszenia Jedność

Załączniki:

1. Publikacje wskazane w uzasadnieniu: „Dziennik Ubezpieczeniowy”, 16.09.2026 i 23.09.2026. Źródło stanowiska resortu: komunikat MRiRW z 22.09.2026 pt. „Ministerstwo rolnictwa: dementuje! Nie ma opóźnień”.